

Cauza C-556/19**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

22 iulie 2019

Instanța de trimitere:

Conseil d'État (Franța)

Data deciziei de trimitere:

12 iulie 2019

Reclamantă:

Société ECO TLC

Pârât:

Ministre de la transition écologique et solidaire

**CONSEIL D'ETAT
[CONSILIUL DE STAT]**pronunțându-se
în contencios

[omissis]

Printr-un recurs sumar, un memoriu suplimentar și un memoriu în replică, înregistrate la 29 noiembrie 2017, la 12 ianuarie, la 7 mai și la 22 iunie 2018, precum și la 4 iunie 2019 la secrétariat du contentieux du Conseil d'État [secretariatul pentru contencios al Consiliul de Stat], societatea Eco TLC solicită Conseil d'Etat [Consiliul de Stat]:

1) anularea pentru abuz de putere a Decretului din 19 septembrie 2017 al ministre d'Etat, ministre de la transition écologique et solidaire [ministrul de stat, ministrul tranziției ecologice și solidare] și ministre de l'économie et des finances [ministrul economiei și finanțelor] de modificare a Decretului din 3 aprilie 2014 privind procedura de autorizare și caietul de sarcini pentru organismele care au ca obiect să contribuie la tratarea deșeurilor provenite din produsele textile de îmbrăcăminte, din lenjeria de uz casnic și din încălțăminte, în conformitate cu

articolul R. 543-214 din Codul mediului și de autorizare a unui organism, în temeiul articolelor L. 541-10-3 și R. 543-214-R. 543-224 din Codul mediului;

[*omissis*]

Aceasta susține că decretul pe care îl atacă:

[*omissis*]

- instituie o măsură care constituie un nou ajutor de stat nelegal, întrucât nu a fost notificat în prealabil Comisiei Europene, cu încălcarea articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene; **[OR 2]**

[*omissis*].

Printr-un memoriu în apărare, înregistrat la 1 iunie 2018, ministre d'Etat, ministre de la transition écologique et solidaire solicită respingerea cererii de chemare în judecată. Aceasta susține că cererea de chemare în judecată este inadmisibilă, întrucât societatea Eco TLC nu are un interes care să îi confere calitatea de a exercita o acțiune împotriva decretului atacat, și că motivele invocate în cererea de chemare în judecată nu sunt întemeiate.

Prin intermediul a două memorii în intervenție, înregistrate la 2 martie și la 25 iunie 2018, Fédération des entreprises du recyclage [Federația întreprinderilor din domeniul reciclării] solicită Conseil d'Etat [Consiliul de Stat] respingerea cererii [*omissis*]. Aceasta susține că intervenția sa este admisibilă, că cererea de chemare în judecată este inadmisibilă, întrucât societatea Eco TLC nu are un interes care să îi confere calitatea de a exercita o acțiune împotriva decretului atacat, și că motivele invocate în cererea de chemare în judecată nu sunt întemeiate.

Cererea de chemare în judecată a fost comunicată ministre de l'économie et des finances, care nu a depus un memoriu.

Având în vedere celelalte înscrisuri din dosar;

Având în vedere:

- Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
- Codul mediului;
- [*omissis*];

[*omissis*] **[OR 3]** [*omissis*]

Având în vedere următoarele:

- 1 Articolul 69 din Legea din 21 decembrie 2006 privind finanțele pentru 2007 a inserat în Codul mediului un articol L. 541-10-3 referitor la principiul răspunderii extinse a producătorilor care *„introduc pe piața națională cu titlu profesional produse textile de îmbrăcăminte, încălțăminte sau lenjerie de uz casnic noi, destinate gospodăriilor”*, care le impune să contribuie sau să realizeze reciclarea sau tratarea deșeurilor provenite din aceste produse, fie contribuind financiar la un organism autorizat prin decret comun al miniștrilor responsabili cu ecologia și cu industria, care încheie o convenție cu operatorii de sortare și cu colectivitățile teritoriale sau cu grupările lor responsabile cu gestionarea deșeurilor și le plătește un sprijin financiar pentru operațiunile de reciclare și de tratare a deșeurilor în cauză, fie instituind, cu respectarea caietului de sarcini, un sistem individual de reciclare și de tratare a acestor deșeuri aprobat prin decret comun al miniștrilor responsabili cu ecologia și cu industria. Ultimul paragraf al acestui articol precizează că: *„Modalitățile de aplicare a prezentului articol, în special modul de calcul al contribuției, condițiile în care este favorizată inserția persoanelor care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește încadrarea în muncă, precum și sancțiunile în cazul nerespectării obligației prevăzute la primul paragraf sunt stabilite prin decret în Consiliul de Stat”*. Al doilea paragraf al articolului R. 543-214 din același cod prevede că: *„Fiecare organism face, în susținerea cererii sale de autorizare, dovada capacităților sale tehnice și financiare de a duce la bun sfârșit operațiunile necesare pentru a favoriza, prin intermediul convențiilor pe care le semnează și al redistribuirii contribuțiilor financiare pe care le colectează, reutilizarea, reciclarea, valorificarea materialelor și tratarea deșeurilor menționate la articolul L. 541-10-3 și precizează condițiile în care preconizează îndeplinirea clauzelor din caietul de sarcini de care va fi însoțită această autorizare”*. Primul paragraf al articolului R. 543-215 din același cod prevede că: *„Organismele autorizate stabilesc cuantumul global al contribuției financiare pe care o percep de la persoanele menționate la primul paragraf al articolului L. 541-10-3, astfel încât să acopere, în fiecare an, cheltuielile care rezultă din aplicarea caietului de sarcini menționat la articolul R. 543-214”*. Articolul R. 543-218 din același cod prevede că caietul de sarcini menționat la articolul R. 543-214 din acest cod precizează, printre altele, obiectivele stabilite în ceea ce privește cantitățile de deșeuri sortate, reutilizate, reciclate sau valorificate, precum și obiectivele de inserție a persoanelor care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește încadrarea în muncă în sensul articolului L. 541-10-3 din același cod și reducerea contribuției plătite operatorului de sortare în cazul nerespectării de către acesta din urmă a unui obiectiv minim de inserție a acestor persoane.
- 2 Decretul din 3 aprilie 2014 privind procedura de autorizare și caietul de sarcini pentru organismele care au ca obiect să contribuie la tratarea deșeurilor provenite din produsele textile de îmbrăcăminte, din lenjeria de uz casnic și din încălțăminte condiționează plata sprijinului de o cotă minimă de valorificare a materialelor și de reciclare. Acesta cuprinde o anexă intitulată *„Baremul sprijinului financiar plătit operatorilor de sortare cu care fost încheiate convenții în anul N+1, în temeiul anului N”*, care stabilește modul de calcul al diferitelor tipuri de sprijin

financiar care pot fi plătite operatorilor de sortare cu care au fost încheiate convenții, și anume sprijinul pentru sustenabilitate, sprijinul pentru „sortarea materialelor” și sprijinul pentru dezvoltare. Această anexă prevede, printre altele, că cuantumul sprijinului pentru sustenabilitate este egal cu suma ajutoarelor pentru sustenabilitatea referitoare la valorificarea materialelor, la valorificarea energetică și la eliminare, și că ajutorul pentru sustenabilitatea referitoare la valorificarea materialelor se calculează acordând **[OR 4]** „tonajelor triate care au făcut obiectul unei valorificări a materialelor (reutilizare + reciclare + alte moduri de valorificare a materialelor)” un coeficient stabilit la 65 de euro pe tonă. Decretul din 3 aprilie 2014 acordă în plus societății Eco TLC o autorizație pentru a percepe contribuțiile pentru tratarea deșeurilor provenite din produse textile de îmbrăcăminte, din lenjerie de uz casnic și din încălțăminte și pentru a le transfera, sub formă de sprijin financiar, operatorilor de sortare și colectivităților teritoriale competente în materie de gestionare a deșeurilor, cu respectarea caietului de sarcini anexat la acest decret. Articolul 1 din Decretul din 19 septembrie 2017 de modificare a Decretului din 3 aprilie 2014, citat anterior, a cărui anulare este solicitată de societatea Eco TLC pentru abuz de putere, prevede că coeficientul de 65 de tone stabilit prin Decretul din 3 aprilie 2014 este modificat la 82,5 euro pe tonă pentru sprijinul plătit începând cu 1 ianuarie 2018.

Cu privire la cauza de inadmisibilitate ridicată de ministre d’Etat, ministre de la transition écologique et solidaire:

- 3 Decretul din 19 septembrie 2017 prevede reevaluarea sprijinului plătit de eco-organismul instituit în sectorul produselor textile de îmbrăcăminte, al lenjeriei de uz casnic și al încălțăminteii operatorilor cu care s-au încheiat contracte de tratare a deșeurilor provenite din aceste produse. Ținând seama de efectul reevaluării menționate asupra acestei societăți, unicul operator autorizat în acest sector, Eco TLC face dovada unui interes care îi conferă calitatea procesuală pentru a formula o acțiune pentru abuz de putere împotriva acestui decret.

Cu privire la admisibilitatea intervenției:

- 4 Fédération des entreprises du recyclage face dovada unui interes suficient privind menținerea decretului atacat. Astfel, intervenția sa este admisibilă.

Cu privire la motivele cererii introductive:

- 5 *[omissis]* **[OR 5]**

[omissis]

- 6 *[omissis]*

- 7 *[omissis]* [motive fără relevanță pentru întrebarea preliminară] **[OR 6]**

În ceea ce privește calificarea drept ajutor de stat:

- 8 Potrivit articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene: „[...] sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”. Potrivit articolului 108 alineatul (3) din același tratat: „Comisia este informată în timp util pentru a-și prezenta observațiile cu privire la proiectele care urmăresc să instituie sau să modifice ajutoarele. În cazul în care apreciază că un proiect nu este compatibil cu piața internă în conformitate cu dispozițiile articolului 107, Comisia inițiază fără întârziere procedura prevăzută la alineatul precedent. Înainte de pronunțarea unei decizii finale, statul membru în cauză nu poate pune în aplicare măsurile preconizate”.
- 9 Din dispozițiile articolelor L. 541-10-3 și R. 543-218 din Codul mediului, amintite la punctul 1, rezultă că producătorii care introduc pe piața franceză produse textile de îmbrăcăminte, lenjerie de uz casnic și încălțăminte trebuie fie să realizeze ei înșiși tratarea deșeurilor provenite din aceste produse, fie să transfere responsabilitatea pentru aceasta unui organism autorizat, însărcinat cu perceperea contribuțiilor lor și cu realizarea în numele lor a tratării deșeurilor, încheind în acest scop convenții cu operatorii de sortare. Acest dispozitiv urmărește să pună în aplicare la nivel național, în ceea ce privește deșeurile provenite din aceste produse, obiectivele Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile.
- 10 Decretul din 3 aprilie 2014, menționat la punctul 3, include în anexă un caiet de sarcini care definește, printre altele, baremul sprijinului financiar plătit acestor operatori de sortare, al cărui quantum este stabilit în funcție de obiectivele de valorificare a deșeurilor și de încadrare în muncă a persoanelor defavorizate. Același decret a acordat autorizarea pentru filiera deșeurilor textile, a îmbrăcămintii, a lenjeriei de uz casnic și a încălțămintei exclusiv societății Eco TLC, organism privat, creat și administrat de operatorii de pe piața acestui sector. Din înscrisurile din dosar nu reiese că un alt organism ar fi fost autorizat în acest scop, nici că anumite entități care introduc pe piață aceste produse ar fi optat pentru a realiza ele înseși tratarea deșeurilor provenite din acestea.
- 11 Din dispozițiile Decretului din 3 aprilie 2014 și din caietul de sarcini anexat la acesta rezultă că organismul autorizat trebuie să ajusteze quantumul contribuțiilor pe care le percepe de la operatorii de pe piață la nivelul strict necesar pentru îndeplinirea obligațiilor sale, respectiv plata sprijinului financiar către operatorii de sortare potrivit baremului stabilit prin decret, precum și diverse acțiuni de sensibilizare și de prevenire, fără să poată realiza profit sau pierderi ori să întreprindă activități în alte domenii. Din înscrisurile din dosar și, în special, din ancheta efectuată de Camera a șasea a secțiunii de contencios în conformitate cu articolul R. 623-1 din Codul de procedură administrativă reiese că un cenzor de stat, desemnat de stat, asistă la reuniunile Consiliului de administrație al acestei societăți, fără a dispune însă de drept de vot, este informat cu privire la condițiile plasamentelor financiare avute în vedere de societate anterior validării lor de

Consiliul de administrație și poate solicita să îi fie comunicate toate documentele legate de gestiunea financiară a societății pentru ca, în cazul nerespectării normelor privind buna gestiune financiară, să informeze autoritățile competente ale statului, care pot aplica o amendă de până la 30 000 de euro sau suspendarea ori chiar **[OR 7]** retragerea autorizației. Cu aceste rezerve, Eco TLC decide în mod liber cu privire la opțiunile sale de gestiune. În special, fondurile destinate plății contribuțiilor nu sunt supuse niciunei obligații speciale de depunere.

- 12 În aceste condiții, răspunsul la motivul întemeiat pe faptul că sprijinul plătit operatorilor de sortare pentru valorificarea materialelor potrivit baremului prevăzut de decretul atacat ar avea caracterul unui ajutor de stat și că decretul atacat, care realizează reevaluarea acestui barem, ar fi nelegal, întrucât nici acest decret, nici Decretul din 3 aprilie 2014 de instituire a dispozitivului în discuție, pe care îl modifică acesta, nu au fost notificate în prealabil Comisiei Europene, depinde de răspunsul la întrebarea dacă articolul 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că trebuie considerat ca instituind un ajutor de stat în sensul acestui articol un dispozitiv precum cel descris la punctele 9-11, prin care un eco-organism privat fără scop lucrativ, titular al unei autorizații eliberate de autoritățile publice, percepe de la entitățile care introduc pe piață o anumită categorie de produse, care încheie cu acesta o convenție în acest scop, contribuții financiare în schimbul serviciului care constă în realizarea în numele acestora a obligației lor de tratare a deșeurilor provenite din produsele pe care le introduc pe piață, și plătește unor operatori, autorizați de el în temeiul unui caiet de sarcini aprobat de stat, însărcinați cu efectuarea sortării acestor deșeuri și cu valorificarea acestora, sume al căror quantum este stabilit prin decretul de autorizare a eco-organismului pe baza obiectivelor de mediu și sociale.
- 13 Această întrebare este decisivă pentru soluționarea litigiului cu care este sesizat Conseil d'État [Consiliul de Stat] și prezintă dificultăți serioase. Prin urmare, este necesară sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene în temeiul articolului 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și, până când aceasta se va pronunța, suspendarea judecării cererii introductive.

DECIDE:

[omissis]

Articolul 2: Se suspendă judecarea cererii de chemare în judecată până când Curtea de Justiție a Uniunii Europene se va pronunța cu privire la următoarea întrebare:

Articolul 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că un dispozitiv precum cel descris la punctele 9-11, prin care un eco-organism privat fără scop lucrativ, titular al unei autorizații eliberate de autoritățile publice, percepe de la entitățile care introduc pe piață o anumită

categorie de produse, care încheie cu acesta o convenție în acest scop, contribuții în schimbul serviciului care constă în realizarea în numele acestora a obligației lor de tratare a deșeurilor provenite din produsele respective, și plătește unor operatori însărcinați cu sortarea și cu valorificarea acestor deșeuri subvenții al căror quantum este stabilit prin decretul de autorizare pe baza obiectivelor de mediu și sociale, trebuie considerat un ajutor de stat în sensul dispozițiilor menționate?

[*omissis*] **[OR 8]** [*omissis*]

DOCUMENT DE LUCRU